

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LV. — Izdan in razposlan dne 15. junija 1897.

Vsebina: Št. 128. Ukaz o imenovanju strokovnjaških sodnikov-lajikov izmed veščakov v rudarstvu.

128.

Ukaz ministrov za pravosodje in poljedelstvo z dne 1. junija 1897. l.

o imenovanju strokovnjaških sodnikov-lajikov izmed veščakov v rudarstvu.

Na podstavi §. 99. zakona o uredbi sodnij (zakon z dne 27. novembra 1896. l., drž. zak. št. 217) se ukazuje vsled Najvišega sklepa z dne 29. maja 1897. l. v izvršitev §§. 20. in 21. imenovanega zakona:

Imenovanje.

§. 1.

Strokovnjaške sodnike-lajike izmed veščakov v rudarstvu za okrožne in deželne sodnije, oznamene v prilogi št. 1, katere izvršujejo sodno oblast v stvareh rudarstva na prvi in drugi stopinji, imenuje v porazumu s poljedelskim ministrom pravosodni minister.

Imenujejo se po presojnem nasvetu rudniških in topilničnih posestnikov (§. 5.) v okraju in pa oseb, udeleženih (službujočih) pri obratu teh rudnikov in topilnic, vsaki krat na dobo treh let; vnovično imenovanje ni izključeno (§. 20. zakona o uredbi sodnij).

Vsled izteka uradne dobe izstopajoči strokovnjaški sodniki-lajiki morajo ostati v službi, dokler se ne zasede njih mesto zopet.

§. 2.

Za vsako v prilogi št. 1 imenovano okrožno in deželno sodnijo je postaviti po tri strokovnjaške sodnike-lajike izmed veščakov v rudarstvu. Od teh mora vsaki krat pripadati eden k obratnim voditeljem, postavljenim in po rudarskem oblastvu pripoznanim po zmislu zakona z dne 31. decembra 1893. l. (drž. zak. št. 12 iz leta 1894.).

Presojni nasvet rudniških in topilničnih posestnikov in oseb, udeleženih pri obratu rudnikov in topilnic.

§. 3.

Ako je podeliti mesto kakega strokovnjaškega sodnika-lajika, mora naznaniti to predsednik zborne sodnije rudarskemu glavarstvu. Če je izpraznjenih več mest, je povedati število mest, ki jih je podeliti. Takisto je priobčiti, ali in v kakem razmerju se je ozirati pri nasvetu na osebe, ki so udeležene pri obratu rudnikov in topilnic.

§. 4.

Rudarsko glavarstvo si mora nemudoma izprosi nasvet rudniških in topilničnih posestnikov v okraju in pa oseb, udeleženih pri obratu rudnikov in topilnic. Za vsako mesto je nasvetovati dve osebi.

Nasvet se doseže z glasovanjem v odstavku 1. imenovanih oseb po meri nastopnih določil. Glasuje se s tem, da se pošljejo rudarskemu glavarstvu pismene izjave mnenja (glasovnice).

§. 5.

Udeleževati se nasvetovanja z oddajo glasovnice imajo pravico kakor posestniki v okolišu zborne sodnije ležečih rudnikov in takih z rudniško posestjo zvezanih topilnic, ki so vpisane v rudniški knjigi kot pritiklina rudnikov, tako tudi po zmislu zakona z dne 31. decembra 1893. l. (drž. zak. št. 12 iz l. 1894.) postavljeni in po rudarskem oblastvu pripoznani voditelji obrata (volilni zbor).

Za nesamopravne rudniške in topilnične posestnike morajo izvrševati glasovalno pravico njih zakoniti namestniki, za juristične osebe in družbe pa tisti, katerim pristoji po določilih zakonov in pravil zastopanje na zunaj.

Rudarskemu oblastvu kot pooblaščenca sploh ali po zmislu §. 188. občega rudarskega zakona imenovane in kot take predznamovane osebe imajo brez posebnega pooblastila pravico, glasovati v imenu rudniškega posestnika.

Volilno pravico imajoči rudniški in topilnični posestniki sestavljajo z volilno pravico imajočimi voditelji obrata volilni zbor.

§. 6.

Za strokovnjaške sodnike-lajike se smejo nasvetovati samo take osebe, ki so avstrijski državljani, so dokončal trideseto leto življenja in poznajo vsled svojega poklica natančno rudniški obrat in zanj veljajoče zakone in navade.

Za tista mesta, katera je podeliti voditeljem obrata, postavljenim in po rudarskem oblastvu pripoznamim po zmislu zakona z dne 31. decembra 1893. l. (drž. zak. št. 12), se ne smejo nasvetovati druge osebe kakor taki voditelji obrata.

V nasvet za druga mesta se smejo vzprejeti tudi uradniki rudarskih oblastev, uradniki c. k. rudarskih naprav, profesorji rudarskih akademij in po rudarskem oblastvu potrjeni rudarstveni inženirji.

Osebe, ki nimajo vseh državljanskih pravic ali so omejene v razpolaganju s svojo imovino po zakonu ali po sodniški odredbi, in pa osebe, ki so do sodnijskih uradnikov zborne sodnije v razmerju sorodstva ali svaštva, katero bi bilo po zakonu na poti njih imenovanju za sodnika pri ti zborni sodnji (§. 17., odstavek 1. cesarskega patenta z dne 3. maja 1853. l., drž. zak. št. 81), se ne smejo vzprejeti v nasvet.

§. 7.

Glasovanje (§. 4.) ukaže in vodi rudarsko glavarstvo ali po njem s tem poverjeni okrožni rudarski urad.

Zaukaz glasovanja je dati na znanje z enokratno uvrstitvijo v časnik, določen za uradne razglase v deželi.

Mimo tega je osebe, ki imajo po predznakih rudarskega oblastva volilno pravico, pozvati s posebnimi obvestili, da naj se udeležijo glasovanja. Pri tem jim je dati na znanje namen glasovanja, število oseb, ki jih je nasvetovati, in poklicno skupino, iz katere je vzeti posamezne osebe, pogoje glasovalne pravice in sposobnosti za službo strokovnjaškega sodnika-lajika, in pa rok za vposlatev glasovnic ter opomniti k temu, da bi bilo želeti, če bi se tisti, ki imajo glasovalno pravico, pred oddajo glasov sporazumeli med seboj, da se glasovi razcepijo ne preveč.

S tem obvestilom je poslati vsaki glasovalno pravico imajoči osebi toliko z uradnim pečatom opremljenih glasovnic, kolikor je nasvetovati oseb. Za osebe, ki jih je nasvetovati izmed voditeljev obrata, je uporabljati glasovnice posebne barve.

§. 8.

Glasuje se s tem, da se vpošljejo izpolnjene, s podpisom volivca opremljene glasovnice rudarskemu oblastvu, katero vodi glasovanje.

Za nasvetovane je šteti tiste osebe, ki združijo na se največ glasov. Na glasovnice, ki dojdejo po preteku ustanovljenega roka, se ni več ozirati pri seštevanju.

Posledek glasovanja je izkazati v posebnem zapisniku.

§. 9.

Rudarsko oblastvo, ki vodi glasovanje, mora nemudoma poprašati nasvetovane osebe, ali hočejo sprejeti službo strokovnjaškega sodnika-lajika za dobo treh let; hkratu jih je pozvati, da naj izjavijo, obstoji-li, kolikor oni vedo, med njimi in med sodniškimi uradniki zborne sodnije kako razmerje sorodstva ali svaštva, katero izključuje njih imenovanje po §. 6., zadnjem odstavku. Ako se ne dá v določenem roku izjava o sprejemu službe ali ako se odkloni služba, veljajo za nasvetovane tiste osebe, katere so dobile za onimi največ glasov. Te je enako

poprašati zastran sprejema službe in o obstanku razmerja sorodstva ali svaštva.

Po prevdanku okrajnega glavarstva se sme, če nočejo nasvetovanci sprejeti službe, razpisati novo glasovanje.

§. 10.

Posledek glasovanja (§§. 8. in 9.) mora rudarsko glavarstvo s priloženo izjavo o privolitvi nasvetovancev in s svojim mnenjem priobčiti tisti zborni sodniji, pri kateri bo strokovnjaškemu sodniku-lajiku opravljati službo. Na to je predložiti nasvet z mnenjem te zborne sodnije po viši deželni sodniji pravosodnemu ministrstvu.

Zborna sodnija prve stopinje mora oddati svoje mnenje v odseku, sestavljenem po §. 36. zakona o uredbi sodnij.

Prisega strokovnjaških sodnikov-lajikov.

§. 11.

Prisego, katero morajo priseči strokovnjaški sodniki-lajiki pred nastopom službe (§. 21., odstavek 1. zakona o uredbi sodnij), je opraviti po besedilu, oznamenjenem z razpisom pravosodnega ministrstva z dne 9. januarja 1855. l., št. 25423. Strokovnjaški sodniki-lajiki morajo v prisegi potrditi tudi, da se bodo neprelomno držali državnih osnovnih zakonov.

Triletno službeno dobo je računati od dneva zaprisežbe (vzklica na že opravljeno prisego).

Obveščanje o sejah rudarskoppravnega odseka.

§. 12.

O razpravah in sejah rudarskoppravnega odseka je obvestiti strokovnjaške sodnike-lajike o pravem času, kolikor moči z naznanilom predmeta razprave ali seje. Ako so oni zadržani, morajo to nemudoma sporočiti predstojniku zborne sodnije.

Dopust.

§. 13.

Za prošnjo za dopust in pa za podelitev dopusta strokovnjaškemu sodnikom-lajikom veljajo predpisi §§. 69. do 72. v cesarskem patentu z dne 3. maja 1853. l. (drž. zak. št. 81) in pa dotična določila pravilnega reda za sodnije prve in druge stopinje tako, da:

1. doba dopusta ni zavezana mejam časa, ustanovljenim za podeljevanje dopusta sodniškim uradnikom, in da ima

2. ne glede na dobo željenega dopusta predsednik zborne sodnije prve stopinje pravico, dovoljevati dopust.

Potovalni stroški, bivalni stroški in dnevščine.

§. 14.

Pri uradnih dejanjih, katere opravlja odsek zunaj sodišča, imajo strokovnjaški sodniki-lajiki pravico do potovalnih stroškov in dnevščin enako, kakor sodniki zborne sodnije. Potovalni stroški in dnevščine strokovnjaških sodnikov-lajikov je določiti v izmeri VII. činovnega razreda.

Strokovnjaški sodniki-lajiki izmed večšakov v rudarstvu, ki ne stanujejo na sedežu zborne sodnije, pri kateri jim je opravljati službo, imajo, kadar pridejo k razpravam in sejam rudarskoppravnega odseka, ako so cesarski uradniki, pravico do pravilu ustreznih potovalnih pristojbin svojega činovnega razreda, sicer pa do potovalnih pristojbin VII. činovnega razreda. Povračilo je dati iz uradne poprečnine sodnije.

Izguba službe.

§. 15.

Strokovnjaški sodniki-lajiki se ne smejo, dokler traja doba njih službe, niti odpustiti začasno iz službe, niti premestiti h kaki drugi zborni sodniji, kakor za katero so imenovani. Odstava od službe sme nastopiti samo po meri določil zakona o uredbi sodnij (§. 21., odstavek 2. zakona o uredbi sodnij). Ali in v katerih primerih sme pred odpustom iz službe nastopiti začasna odstava od službe, to se določuje po §§. 29. do 31. zakona z dne 21. maja 1868. l. (drž. zak. št. 46).

Oddaja rudnika ali topilnice, ali izstop voditelja obrata, in pa druge med službeno dobo nastajajoče premembe, ki ne obsegajo hkratu zakonitega vzroka za odpust iz službe, ne povzročijo izgube službe. Izgube avstrijskega državljanstva posledek je izguba službe.

Prehodna in končna določila.

§. 16.

Uporaba rudarstva večših prisednikov, ki so sedaj postavljeni pri rudarskoppravnih odsekih zbornih sodnij prve stopinje, neha s 1. dnevom januarja 1898. l. Do tega časa ostanejo gledé teh prisednikov v veljavi obstoječi predpisi.

§. 17.

Pri rešitvi tekočih pravnih stvari v stvareh rudarstva, o katerih je razpravljati ter jih odločiti vsled zakonitega določila po doslej veljajočih pravnih predpisih, se morajo od 1. dne januarja 1898, l. počenši novo imenovani strokovnjaški sodniki-lajiki izmed veščakov v rudarstvu udeleževati kot glasovalno pravico imajoči udje odseka na mesto enega sodniškega uradnika zborne sodnije.

§. 18.

Predsedniki okrožnih in deželnih sodnij, ki izvršujejo sodno oblast v stvareh rudarstva na prvi in drugi stopinji, morajo v začetku julija 1897. l. zaprositi rudarska glavarstva, da naj za dosego nasvetov zaukažejo in uvedo glasovanje za vse strokovnjaške sodnike-lajike, ki jih je po določilih tega ukaza postaviti pri zborni sodniji. Nasveti (§. 10.)

se morajo predložiti pravosodnemu ministrstvu najpozneje do 15. novembra 1897. l.

§. 19.

Dne 1. januarja 1898. l. izgube moč vsi, stvari tega ukaza urejajoči ukazi in razpisi, zlasti pa ukaz ministra za zemljedelstvo in rudarstvo z dne 5. junija 1850. l., št. 865, razpis finančnega ministristva z dne 27. novembra 1860. l., št. 28630 (ukaznik finančnega ministristva št. 60), razpis poljedelskega ministristva z dne 7. aprila 1873. l., št. 1315, razpis finančnega ministristva z dne 2. januarja 1857. l., št. 7112 (ukaznik finančnega ministristva št. 2), ukaz pravosodnega in finančnega ministristva z dne 31. maja 1853. l. (drž. zak. št. 102.), ukaz finančnega ministristva z dne 8. oktobra 1855. l., št. 8002, in ukaz ministrstev za pravosodje in finance z dne 2. maja 1857. l. (drž. zak. št. 89).

Ledebur s. r.

Gleispach s. r.

Spisek

tistih zbornih sodnij prve stopinje, katere izvršujejo sodno oblast v stvareh rudarstva.

Zborne sodnije prve stopinje	Okoliš rudarskopравnega odseka se razteza na ozemlje (okoliš)
Okrožna sodnija v St. Pöltnu	Avstrijsko pod Anižo.
" " v Steyerju	" nad "
Deželna " v Salcburgu	Salcburško.
Deželna sodnija v Inspruku	Deželna sodnija Inspruk in okrožni sodniji Bolcan in Feldkirch.
Okrožna sodnija v Tridentu	Okrožni sodniji Trident in Rovereto.
Deželna sodnija v Gradcu	Deželna sodnija Gradec.
Okrožna sodnija v Ljubnu	Okrožna sodnija Ljubno.
" " v Celju	" " Celje.
Deželna sodnija v Celovcu	Koroško.
" " v Ljubljani	Kranjsko in Primorsko.
Deželna sodnija v Zadru	Dalmacija.
Okrožna sodnija v Polznju	Okrožna sodnija Polzenj in Pisek in deželna sodnija Praga;
" " v Mostu	Okrožne sodnije Most, Češka Lipa in Ljutomerice.
" " v Gorah Kutnih	" " Gore Kutne, Budějovice, Chrudím, Jičín, Mladá Boleslav, Kraljičín Gradec, Liberec in Tabor.
" " v Hebu	Okrožna sodnija Heb.
Okrožna sodnija v Olomucu	Moravsko in Sleško.
Deželna sodnija v Krakovu	Zapadna Galicija.
Okrožna sodnija v Samboru	Vzhodna Galicija.
Deželna sodnija v Černôvcih	Bukovina.

